Topsportpodium Nederland 2021 tot en met 2030

Rapportage internationale topsportevenementen in Nederland en hun maatschappelijke waarde

Stand van zaken en inzichten september 2024

Voorwoord

Het jaar 2024 is een bijzonder sportjaar, waarin de Olympische en Paralympische Spelen in Parijs centraal stonden. Met de Spelen dit jaar zo dicht bij huis is de betrokkenheid bij sport in ons land sterker dan ooit. De prestaties van 'onze' atleten versterken het nationale gevoel van trots en saamhorigheid. Programma's zoals de TeamNL Sport Experience en TeamNL Kids benutten de Spelen daarnaast in Nederland om meer mensen actief te laten sporten.

Kijkend naar de topsportevenementen in Nederland, begon het jaar met het EK Waterpolo, EK Baanwielrennen en het WK Shorttrack. Na de Olympische Spelen volgden onder andere de Tour de France Femmes, het EK Beachvolleybal en het EK Softbal. Al deze internationale topsportevenementen dragen bij aan de ambitie van de partijen achter het Coördinatie- en Informatiepunt Topsportevenementen (CIT) om van Nederland een inspirerend en verbindend topsportland te maken.

Topsportpodium Nederland toont de voortgang van de Nederlandse Topsportevenementen Strategie (NTS). Het geeft het brede en diverse palet aan internationale topsportevenementen in Nederland weer. Daarnaast toont het inspirerende voorbeelden van maatschappelijk verantwoord georganiseerde evenementen zoals de duurzaamste tijdelijke ijsbaan ter wereld tijdens het WK Shorttrack. Tot slot vertelt het meer over de rol van deze evenementen bij het realiseren van maatschappelijke doelen. Voorbeeld hiervan is het maatschappelijke activatieprogramma tijdens de Tour de France Femmes, waarmee Rotterdam meer vrouwen op de fiets wil krijgen.

De inzichten uit deze rapportage helpen initiatiefnemers van topsportevenementen en beleidsmakers bij het nemen van weloverwogen beslissingen over internationale topsportevenementen in Nederland.

De rapportage laat het aanbod aan topsportevenementen in Nederland zien en schetst toekomstige kansen. Bijvoorbeeld op het terrein van para- en jeugdevenementen. Daar is nog veel te winnen, want het aanbod is relatief laag, met in 2024 slechts 4% para-evenementen en 11% jeugdevenementen ten opzichte van het totale aantal.

Topsportevenementen bieden een platform om maatschappelijke thema's aan de orde te stellen. Dit potentieel kan groeien door intensieve samenwerking van evenementorganisatoren, sportbonden, overheden, private partijen en vrijwilligers. Op deze manier kunnen we in de komende jaren nog meer Nederlanders inspireren en verbinden mét en door topsportevenementen.

Nicole Huppertz
Directeur Sport en Bewegen,
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Marc van den Tweel
Algemeen Directeur, NOC*NSF

André de Jeu
Directeur, Vereniging Sport en Gemeenten

Bron: KNHS, EK Jeugd Springen 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

1 **Organiseren van een breed en divers palet aan internationale topsportevenementen in heel Nederland** 5
- 1.1 Aantal internationale topsportevenementen 6
- 1.2 Geografische spreiding 7
- 1.3 Evenementen in 2024 8
- 1.4 Evenementenkalender 10
- 1.5 Ambitiefase versus bid toegekend 13
- 1.6 Evenementen per categorie 14
- 1.7 Locatie 16
- 1.8 Parasport 17
- 1.9 Topsporters 18
  - 1.9.1 Doelgroep topsporters 18
  - 1.9.2 Geslacht topsporters 19
- 1.10 Variëteit aan sporten 20
- 1.11 Evenementenspreiding per maand 21

2. **Het bevorderen van aantrekkelijke en maatschappelijke verantwoorde evementen** 22
- 2.1 Thema duurzaamheid: Meest duurzame tijdelijke ijsbaan ter wereld 24
- 2.2 Thema duurzaamheid: TCS Amsterdam Marathon 26
- 2.3 Thema gezondheid: Gezondere voedingskeuzes, presentatie en borging bij Libéma Open 28
- 2.4 Thema gezondheid: Uitbreiding Covenant Gezonde Sportevenementen 29

3. **Het creëren van een podium voor maatschappelijke vraagstukken en het bedrijfsleven** 30
- 3.1 Tour de France Femmes: Watch de Femmes - we made it happen 31
- 3.2 EK Indoor Atletiek 2025 32

4. **Onderzoeksprogramma MOVES** 34

Nawoord 36
Verantwoording gegevens 38
Bijlage 1: Kalender 2021 tot en met 2023 40

Bron: Nevobo, EK Beachvolleybal 2024

1. Organiseren van een breed en divers palet aan internationale topsportevenementen in heel Nederland

1.1 Aantal internationale topsportevenementen

Van 2021 tot en met 2030 worden naar verwachting 291 internationale topsportevenementen in heel Nederland georganiseerd. Deze evenementen zijn door de organisatoren zelf aangemeld in de **Topsportevenementen Monitor**. Het aantal neemt waarschijnlijk toe, omdat nog niet alle evenementen zijn ingevoerd en er vanuit Nederland nog weinig ambities bekend zijn voor evenementen vanaf 2027. Bij jaarlijks terugkerende evenementen, zoals de Amstel Gold Race, zijn alle ingevoerde edities meegeteld.

2021 tot en met 2030

291 evenementen totaal

168 eenmalige evenementen

123 jaarlijks terugkerende evenementen

2024

64 evenementen totaal

22 eenmalige evenementen

42 jaarlijks terugkerende evenementen

Inzichten

- Het aantal evenementen in 2024 is vergelijkbaar met 2023, toen er 68 evenementen georganiseerd werden.
- In 2024 is 34% van de evenementen eenmalig. Dit is lager dan het gemiddelde van 58% eenmalige evenementen van 2021 tot en met 2030.
- De European Para Championships 2023 is het enige multisportevenement sinds 2021. Tot en met 2030 zijn er geen andere multisportevenementen gepland.

1.2 Geografische spreiding

Van 2021 tot en met 2030 vinden door heel Nederland internationale topsportevenementen plaats. De vijf steden met de meeste evenementen zijn uitgelicht in onderstaand figuur. Van 33 van de 291 evenementen die nog georganiseerd worden, is de locatie onbekend. Dit gaat vooral om evenementen vanaf 2025 in de ambitiefase, die nog niet definitief aan Nederland zijn toegewezen.

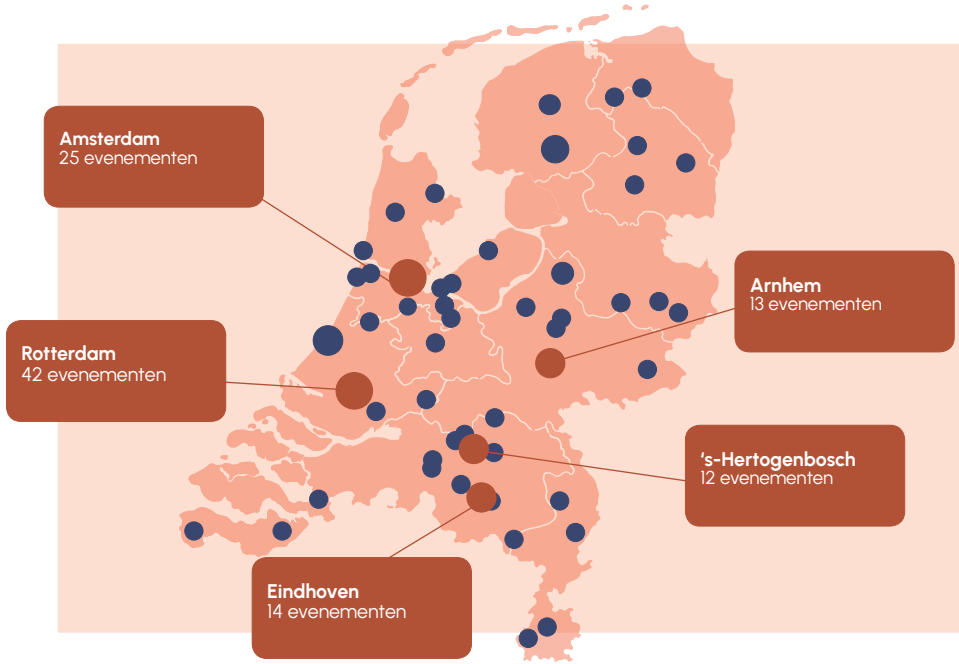

Van 2021 tot en met 2030
291 evenementen

Verspreid over
60 gemeentes
129 locaties
33% in de G5

Aandeel 2024
64 evenementen

Verspreid over
37 gemeentes
59 locaties
39% in de G5

Inzichten

- Het percentage internationale topsportevenementen van 2021 tot en met 2030 in de vijf grootste steden is: Rotterdam 14%, Amsterdam 9%, Eindhoven 5%, Den Haag 3% en Utrecht 2%. De locatie met de meeste evenementen is Rotterdam Ahoy, met 13 evenementen.
- In 2024 is een hoger percentage aan evenementen in de grootste vijf steden georganiseerd dan gemiddeld van 2021 tot en met 2030.
- Er zijn 16 evenementen die gelijktijdig op meerdere locaties plaatsvinden. Voorbeelden hiervan zijn wielerwedstrijden die door het hele land gaan, het EK Beachvolleybal 2024 en het WK Handbal Dames 2025.

1.3 Evenementen in 2024

In 2024 zijn 64 internationale topsportevenementen in Nederland georganiseerd. De twee figuren op deze pagina tonen de variatie in de soorten evenementen en doelgroep van evenementen in 2024. Het derde figuur op de volgende pagina laat het gemiddelde aantal verwachte bezoekers zien, berekend op basis van 44 evenementen.

Evenementen in 2024 per categorie.

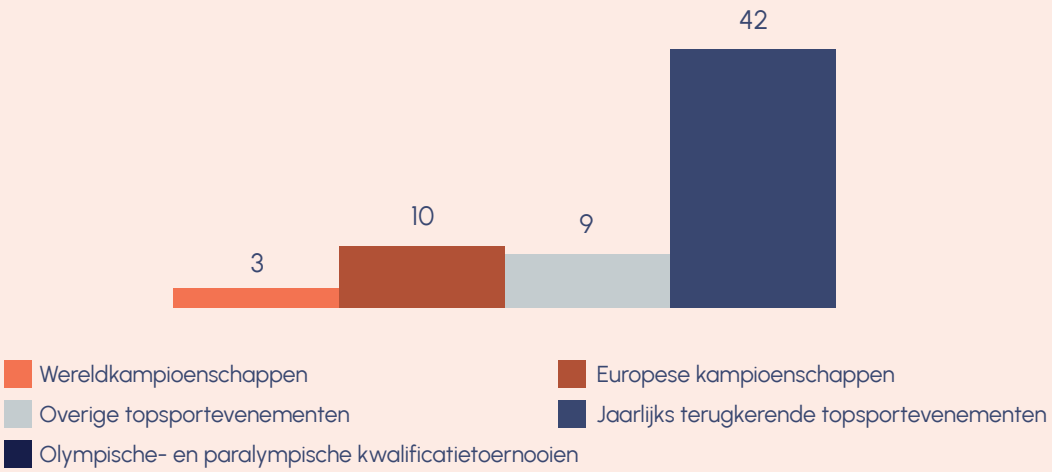

Evenementen in 2024 per leeftijdscategorie topsporters

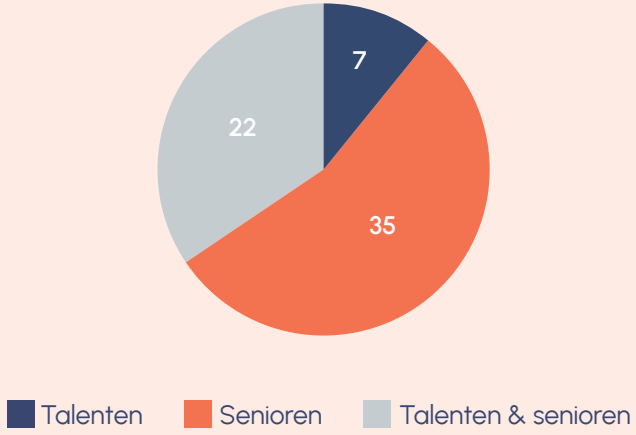

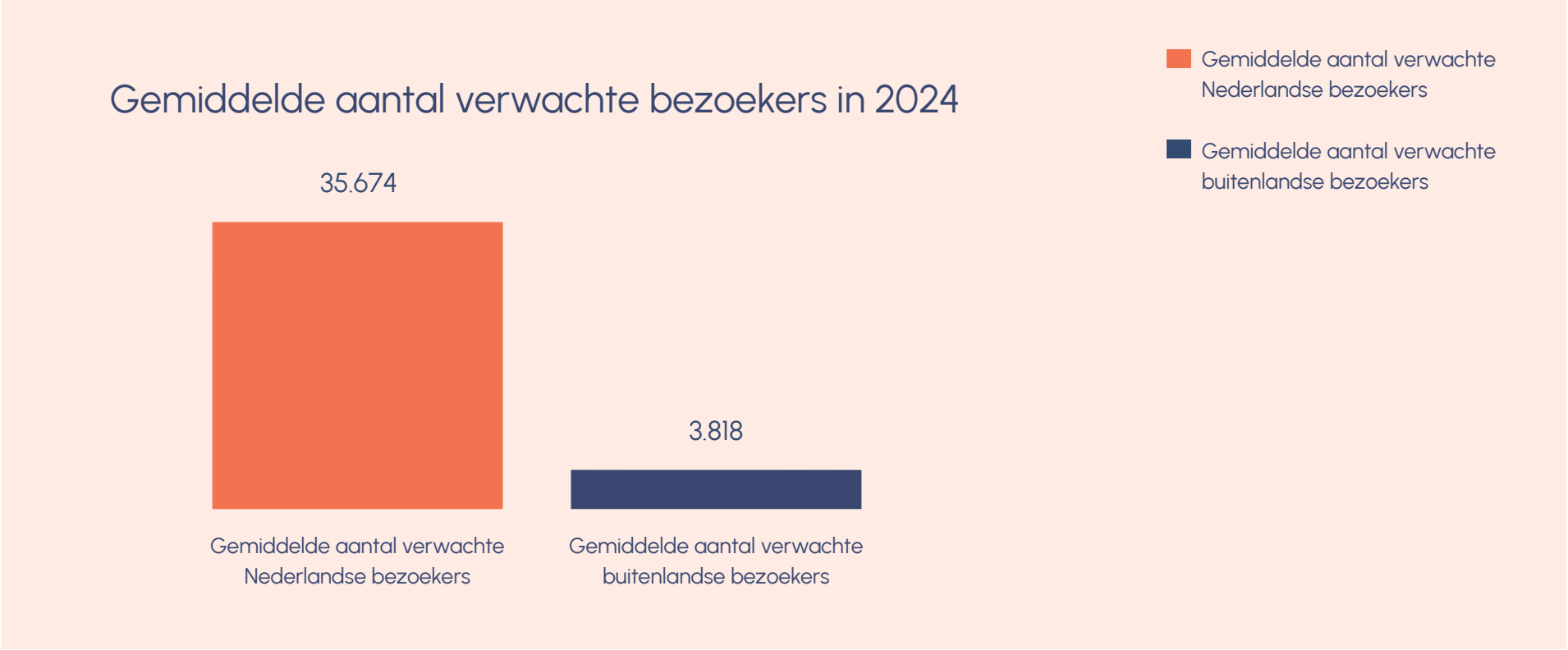

Inzichten

- De evenementen met de hoogste verwachte bezoekersaantallen in 2024 waren de Marathon van Rotterdam, de Amstel Gold Race en de ABN AMRO Open. Deze evenementen trekken het gemiddelde aantal bezoekers sterk omhoog.
- Kort na de Olympische Spelen, en voor- en tijdens de Paralympische Spelen, vonden drie aansprekende evenementen plaats: de Tour de France Femmes, het EK Beachvolleybal en het EK Softbal.
- Van de tien EK's in 2024 waren er drie voor talenten: het EK Jeugd Springen, het EK Volleybal onder 22 jaar en het EJK Latin.

1.4 Evenementenkalender

Deze kalender geeft een overzicht van de internationale topsportevenementen in Nederland van 2024 tot en met 2030. De evenementen van 2021 tot en met 2023 staan in de bijlage. De evenementen die nog in de ambitiefase zitten, zijn vertrouwelijk en staan daarom niet op de kalender. Sommige jaarlijks terugkerende evenementen vinden door de jaren heen in verschillende maanden plaats. Deze staan onder 'Jaarlijks terugkerend' in de maand waarin ze meestal plaatsvinden.

Maand	Jaarlijks terugkerend	2024	2025	2026	2027 tot en met 2030
Januari	Jumping Amsterdam Tata Steel Chess Tournament Eindhoven Diving Cup	EK Baanwielrennen EK Waterpolo ISU EK Afstanden	ISU EK Allround & Sprint UCI Finale World Cup Cyclocross	ISU EK Shorttrack WK Veldrijden	ISU EK Allround & Sprint 2027
Februari	ABN AMRO Open Challenge Cup & NK Kunstrijden	ISU Junior World Cup Finale Shorttrack	ISU World Cup 5 Shorttrack ISU World Cup 6 (Final)		ISU World Cup 6 Shorttrack 2027
Maart	The Dutch Masters – Indoor Brabant Wereldkampioenschap Longboard Dance & Freestyle	ISU WK Shorttrack	EK Atletiek Indoor	ISU WK Allround & Sprint	ISU WK Shorttrack 2028
April	Amstel Gold Race Eindhoven Qualification Meet Zwemmen NN Marathon Rotterdam Enschede Marathon Top Dressage Tolbert		EK Wheelchair Rugby		
Mei	JPM International Men's T20I Tri Series		FIBA 3x3 World Tour Amsterdam Masters		
Juni	Libéma Open Outdoor Gelderland Glorious Fight Events CHIO Rotterdam KLM Open Triathlon Holten Motul TT Assen Allianz Regatta UCI BMX Racing World Cup Papendal FIH Pro League Windmill Tournament	EK Dobber Senioren			

Maand	Jaarlijks terugkerend	2024	2025	2026	2027 tot en met 2030
Juli	Dutch Tournament Sitting Volleyball FBK Games Dutch Ladies Open	EK Volleybal onder 22 jaar Honkbalweek Haarlem EK Jeugd Springen	Grand Prix Handboogschieten	WK Beachvolleybal onder 19 jaar EK Volleybal vrouwen onder 22 jaar EK Jeugd Handboogschieten	
Augustus	Formula 1 Heineken Dutch Grand Prix Renewi Tour Padel Copa CAI Beekbergen ISF Dutch Open Streetlifting	EK Beachvolleybal Grand Depart Tour de France Femmes avec Zwift	WK Baanwielrennen Junioren EK Ponies Dressuur EK Ponies Eventing WK Mennen 2 Span	WK Hockey Dames en Heren WK Roeien	
September	Queen & King of the Court Challenge Almere-Amsterdam	Women's Softball European Championship WK Jonge Dressuurpaarden Premier Padel Rotterdam EK Triathlon Long Distance	Rotterdam Baseball Week EK Paradressuur	Solheim Cup	
Oktober	Simac Ladies Tour Military Boekelo Holland Masters TCS Amsterdam Marathon Yonex Dutch Open Dutch Open Taekwondo Championships Outdoor Horst	WDSF EK Under 21 Latin FIBA 3x3 Women's Series QF World Cup Driebanden	EK BMX Freestyle 2025	WK Turnen	WK Korfbal 2027
November	Jumping Indoor Maastricht Rotterdam Qualification Meet Zwemmen	ITF Wheelchair Tennis Masters Track Champions league	WK Handbal Dames ISU World Cup 4 Shorttrack		
December	Zesdaagse Rotterdam Orange Cup	Wereldkampioenschap Dammen (Match) Vestingcross UCI World Cup Cyclocross Hulst		ISU World Cup	

Bron: KNBSB, EK Softbal 2024

1.5 Ambitiefase versus bid toegekend

In deze grafiek staan hoeveel eenmalige internationale topsportevenementen van 2021 tot en met 2030 in de ambitiefase zitten en hoeveel evenementen al zijn toegewezen. Alle evenementen die al plaatsvonden vallen onder toegekende evenementen.

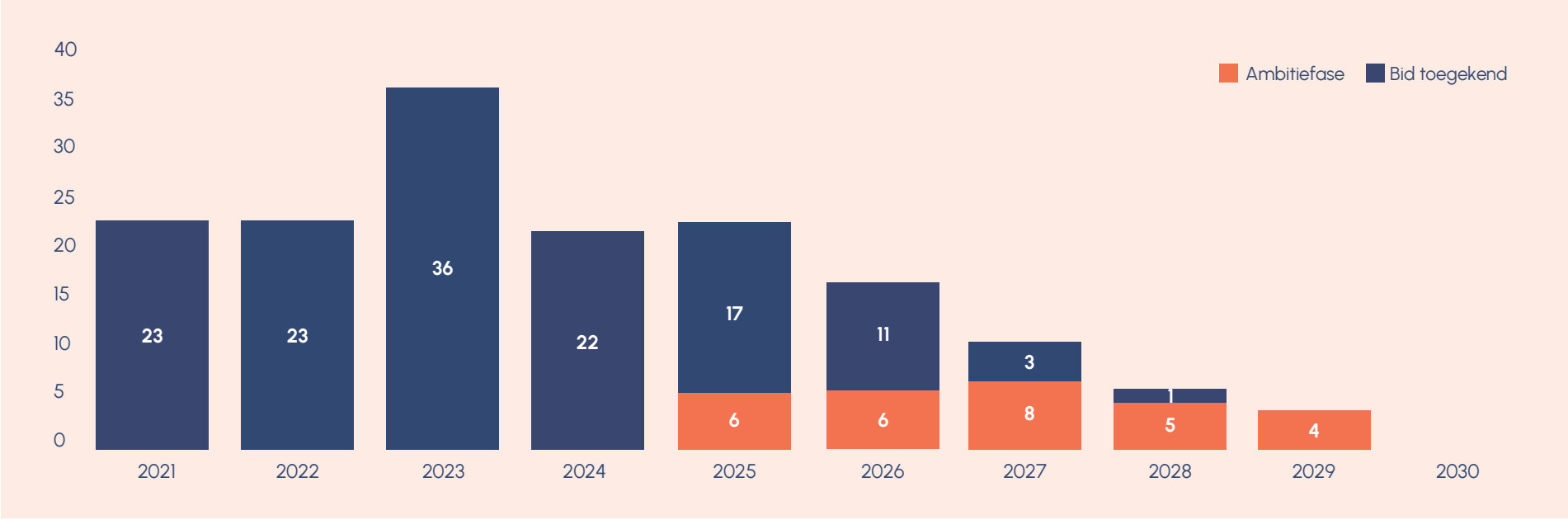

Inzichten

- Er zijn nog drie evenementen die in de ambitiefase zitten waarvan nog niet bekend is in welk jaar ze plaatsvinden. Dit zijn twee wereldkampioenschappen en één Europees kampioenschap.
- Van de 166 eenmalige evenementen van 2021 tot en met 2030, is van 81% het bid toegekend en zit 19% nog in de ambitiefase.
- De evenementen die nog in de ambitiefase zitten, zijn voornamelijk Europese kampioenschappen (48%) en wereldkampioenschappen (39%). Het WK Korfbal 2027 en het WK Shorttrack 2028 zijn de enige WK's vanaf 2027 waarvoor het bid al is toegekend.

1.6 Evenementen per categorie

Deze grafiek laat per jaar het aantal eenmalige evenementen per categorie zien. Dit omvat zowel evenementen in de ambitiefase als evenementen waarvan het bid is toegewezen.

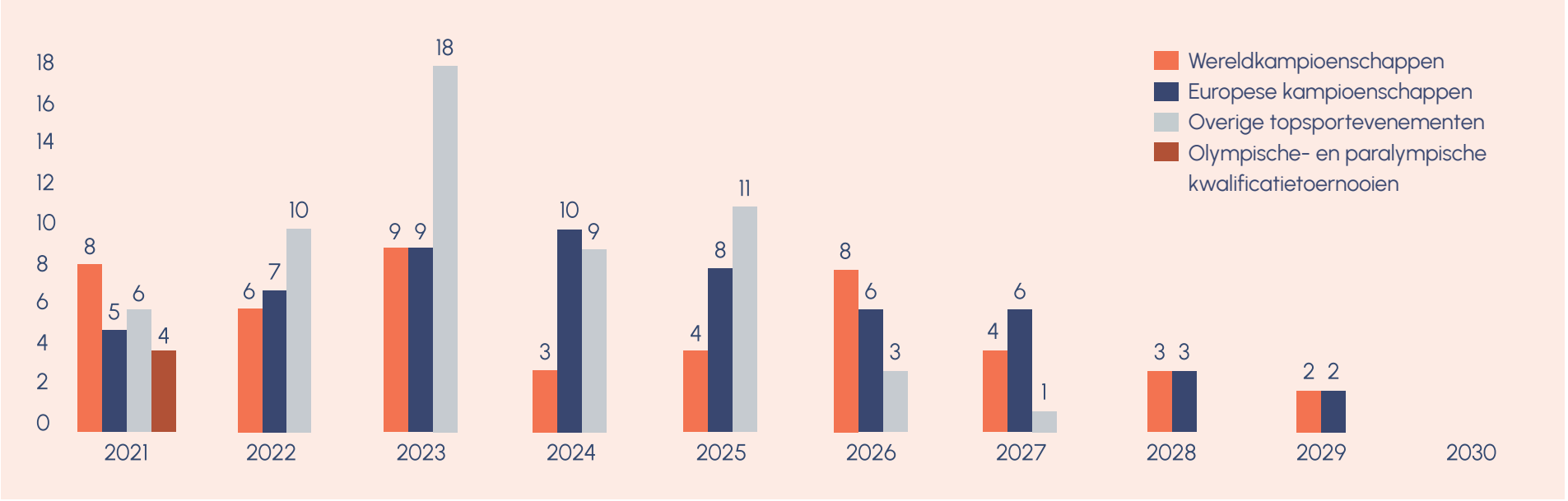

Inzichten

- In 2026 worden meer WK's georganiseerd dan in andere jaren. Van de acht WK's is voor zes WK's het bid al toegekend. Dit zijn het WK Allround & Sprint, WK Beachvolleybal onder 19 jaar, WK Hockey, WK Roeien, WK Turnen en WK Veldrijden.
- Van de evenementen in 2027, 2028 en 2029 zit 81% nog in de ambitiefase. De vier evenementen waarvan het bid al is toegekend, zijn drie schaatsevenementen en het WK Korfbal.
- In 2023 zijn er meer overige topsportevenementen georganiseerd dan in andere jaren, waaronder grote voetbalevenementen, de Junior World Cups Shorttrack en de European Champions Cup Baseball die op het laatste moment naar Nederland kwam.

Bron: Libéma Profcycling, EK Baanwielrennen 2024

1.7 Locatie

Het onderstaande diagram toont het aantal internationale topsportevenementen van 2021 tot en met 2030 per type locatie. Het aantal locaties is hoger dan het aantal evenementen, omdat sommige evenementen op meerdere locatietypen plaatsvinden.

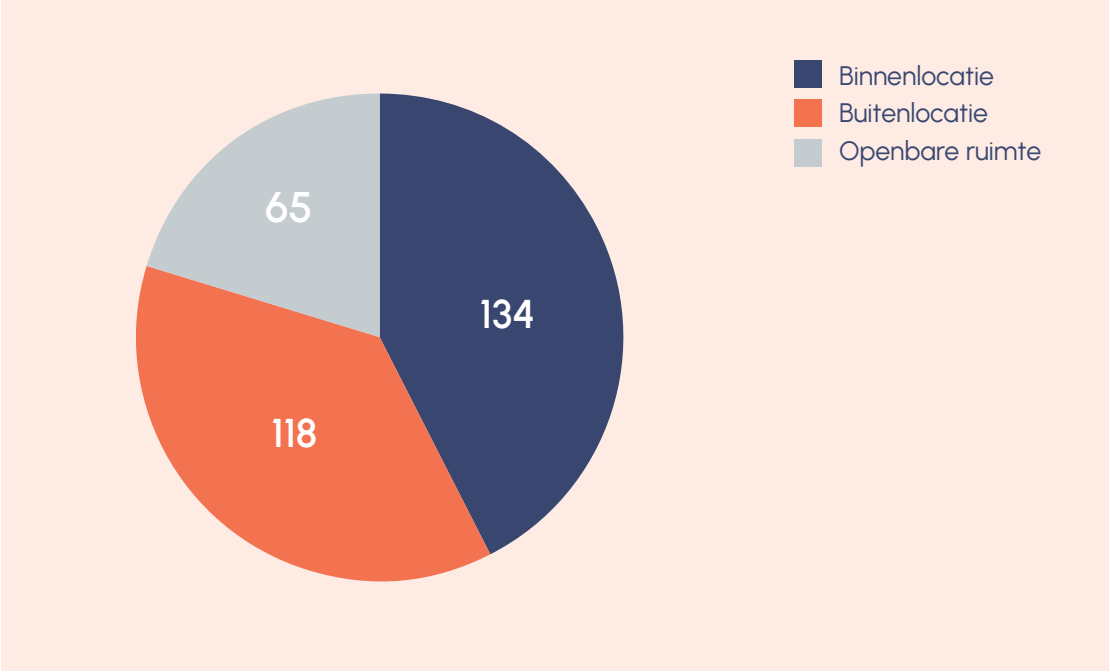

Inzichten

- De meeste evenementen vinden plaats op een binnenlocatie. Rotterdam Ahoy en Thialf zijn de binnenlocaties met de meeste evenementen, zoals het WK Handbal Dames 2025 en de ISU EK Allround & Sprint 2025.
- Paardensport is de meest voorkomende sport voor evenementen georganiseerd op een buitenlocatie, gevolgd door wielersport, golf en hockey.
- De meest voorkomende evenementen in de openbare ruimte zijn wegwielerwedstrijden, marathons en triatlons. Dit zijn vaak jaarlijks terugkerende evenementen.

1.8 Parasport

Het staafdiagram toont het aantal parasportevenementen, gecombineerde evenementen en niet-parasportevenementen die tussen 2021 en 2030 plaatsvinden. Gecombineerde evenementen bevatten zowel valide als parasport.

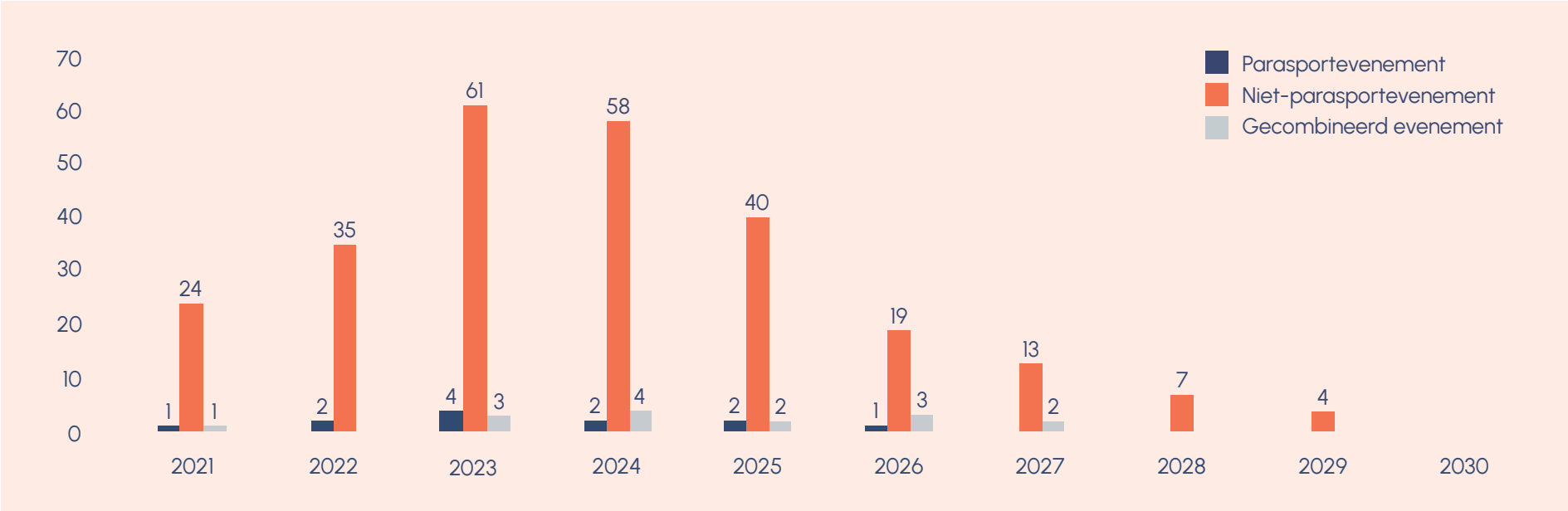

Inzichten

- Tot 2026 blijft het aantal parasportevenementen elk jaar ongeveer gelijk met één tot vier parasportevenementen per jaar. Parasportevenementen zijn 4% van alle evenementen tussen 2021 en 2030. Na 2026 zijn er geen parasportevenementen gepland en zijn er geen nieuwe ambities bekend.
- Het WK Roeien in 2026 is een eenmalig gecombineerd evenement. De meeste gecombineerde evenementen, zoals het ABN AMRO tennistoernooi en de Rotterdam en Eindhoven Qualification Meet zwemmen, keren jaarlijks terug.
- In 2023 vond de European Para Championships plaats. Dit multisportevenement bestond uit tien EK's, maar telt als één evenement.

1.9 Topsporters

1.9.1 Doelgroep topsporters

In deze staafdiagram staan het aantal internationale topsportevenementen in Nederland van 2021 tot en met 2030 voor talenten en senioren..

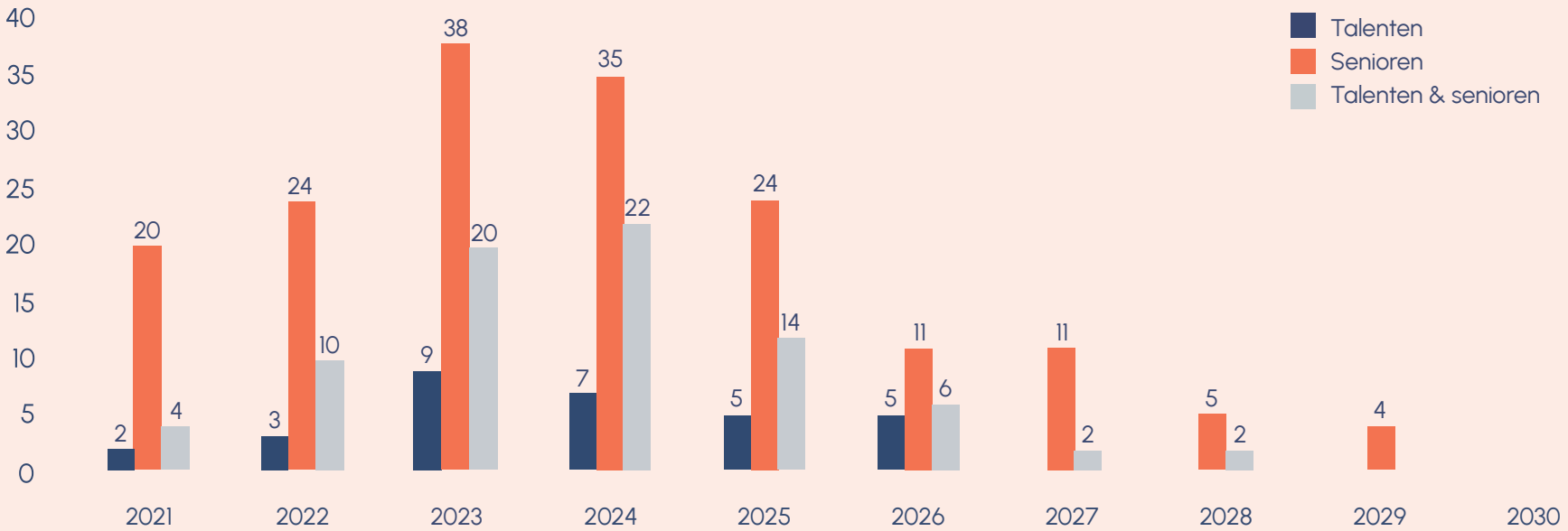

Inzichten

- De meeste evenementen zijn voor senioren (61%), vergeleken met 28% voor zowel talenten als senioren en 11% alleen voor talenten.
- Evenementen voor zowel talenten als senioren zijn vaak jaarlijks terugkerende evenementen (74%).
- Van alle evenementen voor talenten is 68% al vóór of in 2024 georganiseerd. Van de evenementen voor talenten zit 6% nog in de ambitiefase.

1.9 Topsporters

1.9.2 Geslacht topsporters

Deze grafiek toont het aantal internationale topsportevenementen van 2021 tot en met 2030 voor mannelijke en/of vrouwelijke deelnemers.

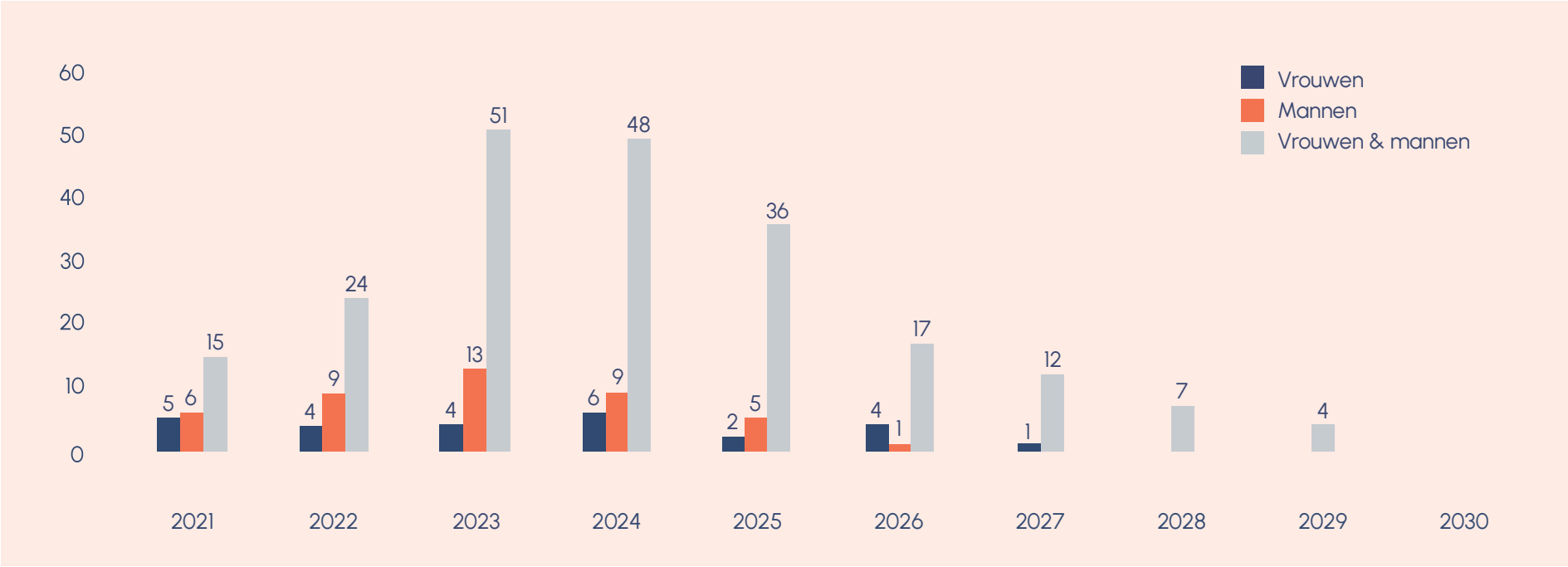

Inzichten

- De meeste evenementen (76%) zijn voor zowel mannen als vrouwen, 15% alleen voor mannen en 9% alleen voor vrouwen.
- De Simac Ladies Tour en Dutch Ladies Open zijn voorbeelden van jaarlijks terugkerende evenementen alleen voor vrouwen. Jaarlijks terugkerende evenementen voor mannen zijn bijvoorbeeld de KLM Open en Motul TT Assen.
- Vanaf 2027 zijn bijna alle evenementen gecombineerd, op één na, die alleen voor vrouwen is.

1.10 Variëteit aan sporten

De internationale topsportevenementen in Nederland van 2021 tot en met 2030 omvatten een divers palet aan sportdisciplines. De tien sporten met de meeste topsportevenementen zijn weergegeven in het onderstaande figuur. Er is een uitsplitsing gemaakt tussen de evenementen waarvan het bid is toegekend en evenementen die nog in de ambitiefase zitten.

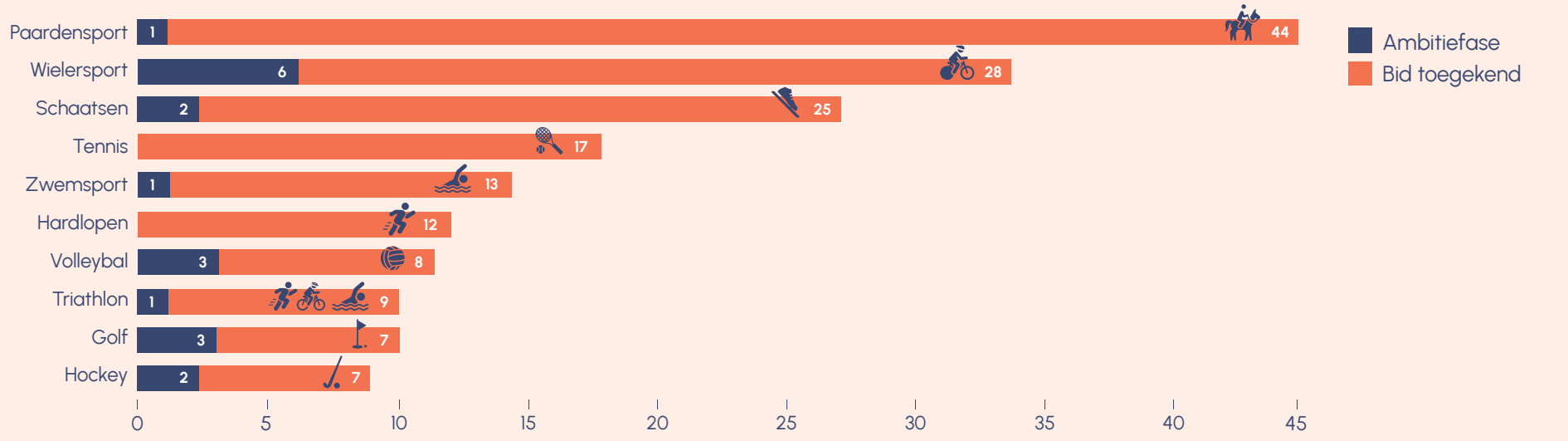

Inzichten

- In sporten met veel evenementen zijn er vaak meerdere disciplines. Bijvoorbeeld in de wielersport, waar veldrijden, BMX, mountainbiken, wegwielrennen, baanwielrennen en paracycling onder vallen.
- Samen zijn deze tien sporten goed voor 189 evenementen, wat 65% van alle georganiseerde of geplande evenementen is. De top drie (paardensport, wielersport en schaatsevenementen) beslaat zelfs 36%.
- De paardensport en het wielrennen steken er bovenuit door de vele jaarlijks terugkerende evenementen, zoals Jumping Amsterdam en de Amstel Gold Race. Bij het schaatsen vinden veel Europese- en wereldkampioenschappen plaats.

1.11 Evenementenspreiding per maand

De onderstaande grafiek toont het aantal internationale topsportevenementen van 2021 tot en met 2030, gesorteerd per categorie en verdeeld over de maanden.
In de grafiek zijn alle jaarlijks terugkerende evenementen één keer meegenomen.

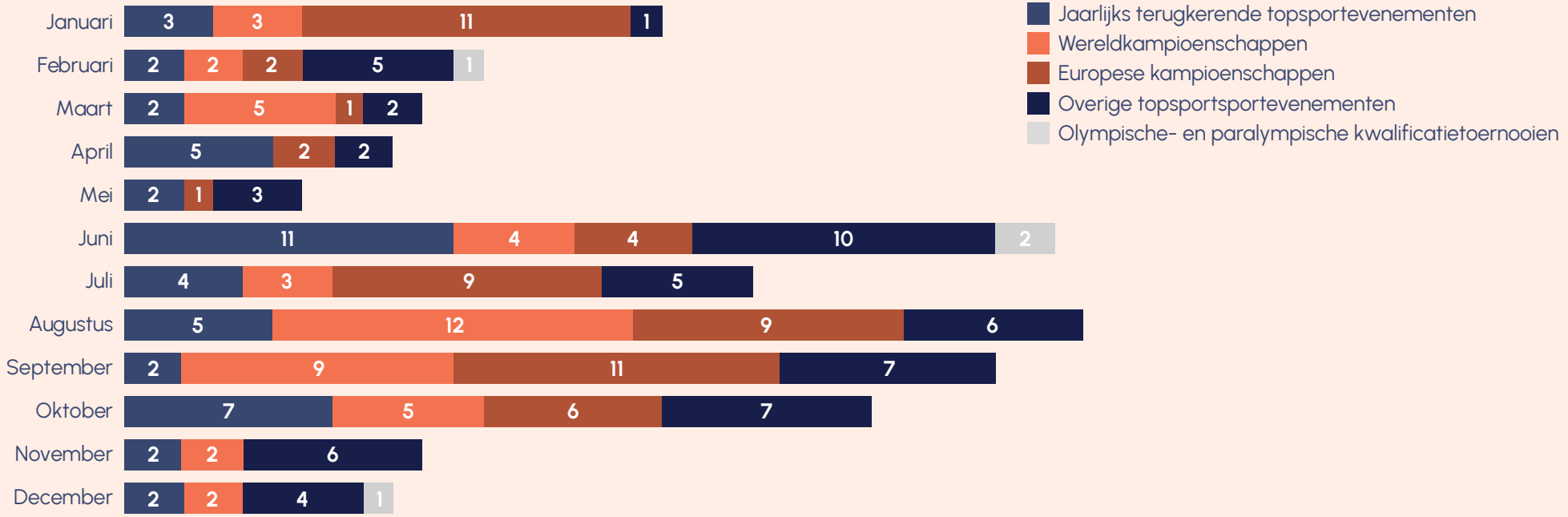

Inzichten

- 40% van de eenmalige evenementen in januari en februari zijn schaatsevenementen.
- In de maanden mei en april zijn er geen WK's. Er zijn ook nog geen ambities voor het organiseren van WK's. Dit geldt ook voor de EK's in november en december.
- De maanden januari, juni en augustus hebben de hoogste aantallen evenementen die nog in de ambitiefase zitten.

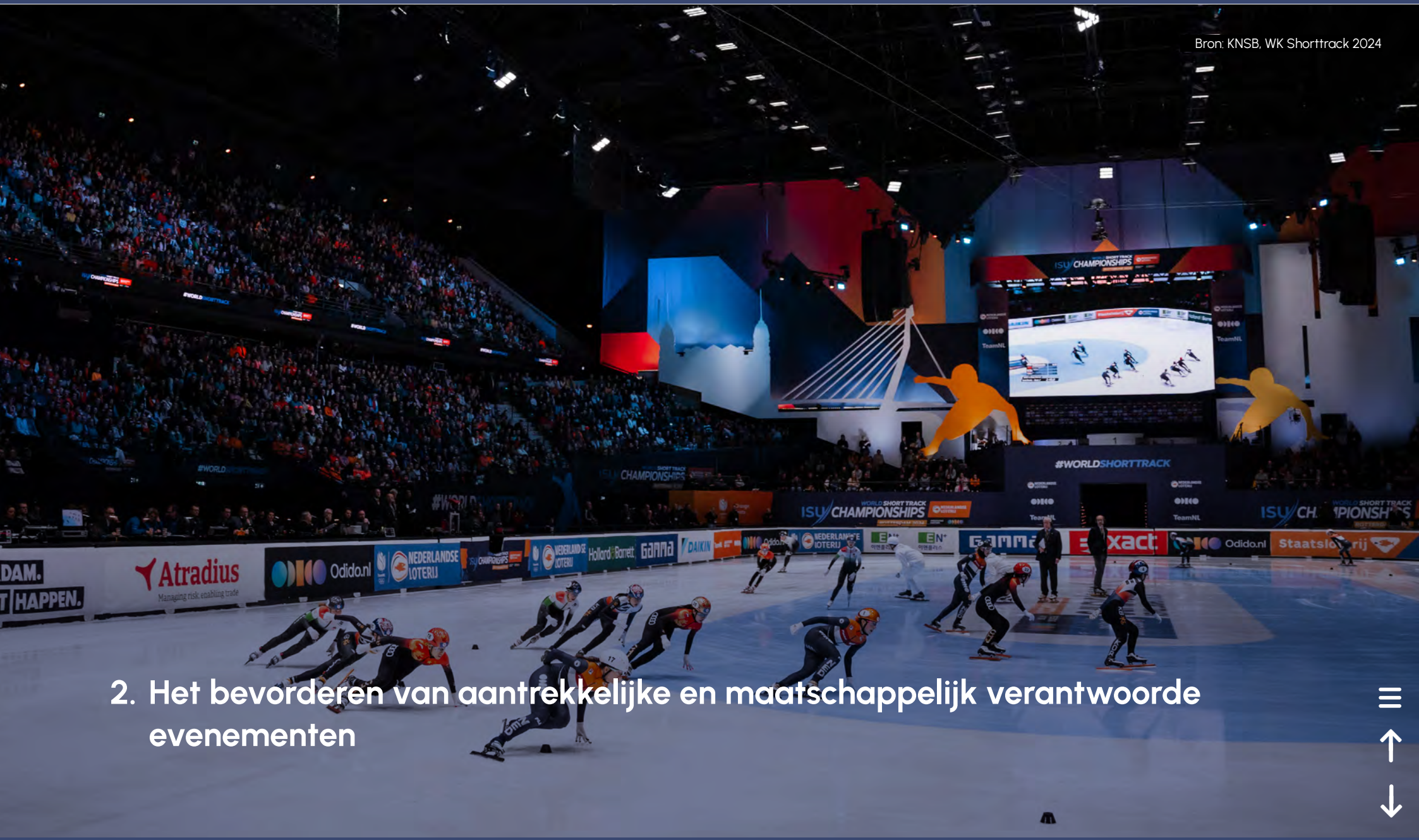

Bron: KNSB, WK Shorttrack 2024

2. Het bevorderen van aantrekkelijke en maatschappelijk verantwoorde evenementen

Maatschappelijk verantwoorde topsportevenementen zijn een bron van inspiratie en hebben een grote waarde voor de samenleving. Nederland staat bekend om zijn efficiënt georganiseerde evenementen, een aanpak die de NLsportraad (2019) de Dutch Approach noemt. Deze werkwijze is verder uitgewerkt in de Nederlandse Topsportevenementen Strategie (NTS), waarmee Nederland streeft naar een optimale organisatie van maatschappelijk verantwoorde topsportevenementen tot en met 2030. De maatschappelijk verantwoorde thema's zijn:

- Optimale en veilige omstandigheden voor topsporters.
- Efficiënt en doeltreffend georganiseerde evenementen.
- Duurzame en klimaatneutrale evenementen.
- Inclusieve en toegankelijke evenementen.
- Aandacht voor de gezondheid en veiligheid van alle betrokkenen.

Op de volgende pagina's staan een aantal inspirerende topsportevenementen uit 2024 en 2025, die elk op hun eigen manier bijdragen aan het realiseren van deze ambities.

2.1 Thema duurzaamheid: Meest duurzame tijdelijke ijsbaan ter wereld

Duurzaamheid staat hoog op de agenda van de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (KNSB). In 2022 sprak de KNSB, samen met koel en verwarmingsexpert Daikin, TIG Sports, Ice World en Rotterdam Ahoy, de ambitie uit om het WK Shorttrack 2024 op de meest duurzame tijdelijke ijsbaan ooit plaats te laten vinden. Deze ambitie is omgezet in realiteit waardoor dit wereldkampioenschap extra glans kreeg.

Innovatieve techniek: energiezuiniger ijs en dweilwater met restwarmte
"In vergelijking met de ijsbaan van het WK Shorttrack in 2017 besparen we nu tot 85% energie," zegt Alphons Stevens, Strategisch Business Unit Manager bij Daikin. Daikin leverde koudwatermachines die het ijs zuinig en in topconditie houden. Deze machines schakelen automatisch terug wanneer het ijs eenmaal bevroren is. Daarmee bespaar je al significant ten opzichte van andere oplossingen.

"Bij een toernooi zoals het WK Shorttrack rijden de dweilmachines elk kwartier op het ijs om de baan in topconditie te houden. Deze machines gebruiken dagelijks 10.000 liter warm water van 55°C," aldus Stevens. "Dit water wordt normaal gesproken door dieselgeneratoren verwarmd. Om nog meer energie te besparen, gebruikt Daikin de restwarmte van de machines om het dweilwater op te warmen. Dit bespaart veel energie en past bij onze visie om schaatsbanen zuiniger te maken. Het gaat erom dat we de energie slim benutten en functies die energie nodig hebben, combineren."

Jeroen Kraaij, commercieel directeur van de KNSB, is trots op de samenwerking tussen de verschillende partijen: "Het is geweldig dat we het ook daadwerkelijk voor elkaar kregen. IJsbanen zijn grootverbruikers van energie en het is onze ambitie dat deze in de toekomst zoveel mogelijk CO2-neutraal zijn. Dat is noodzakelijk om onze sport toegankelijk te houden voor schaatsliefhebbers. De manier waarop we nu voor de WK Shorttrack een tijdelijke ijsbaan hebben, sluit daar naadloos op aan. Dit project laat zien dat je het leggen van tijdelijke ijsbanen sterk kunt verduurzamen. De gebruikte technieken zijn schaalbaar en dus ook toepasbaar op kleinere projecten dan het WK in Ahoy."

Een aantal resultaten:
- Energieverbruik in 2024: 52.522 kWh (tegenover 90.000 kWh in 2017).
- Besparing met Daikin-machines: 37.478 kWh (41%).
- Dieselverbruik in 2024: 1.800 liter (tegenover 32.500 liter in 2017).
- Besparing van 30.700 liter diesel door gebruik van zonnepanelen.
- Buffertank voor dweilwater verwarmd zonder dieselgebruik.
- 50% minder waterverbruik door hergebruik van smeltwater.

Duurzame tijdelijke ijsbaan | ISU WK Shorttrack 2024

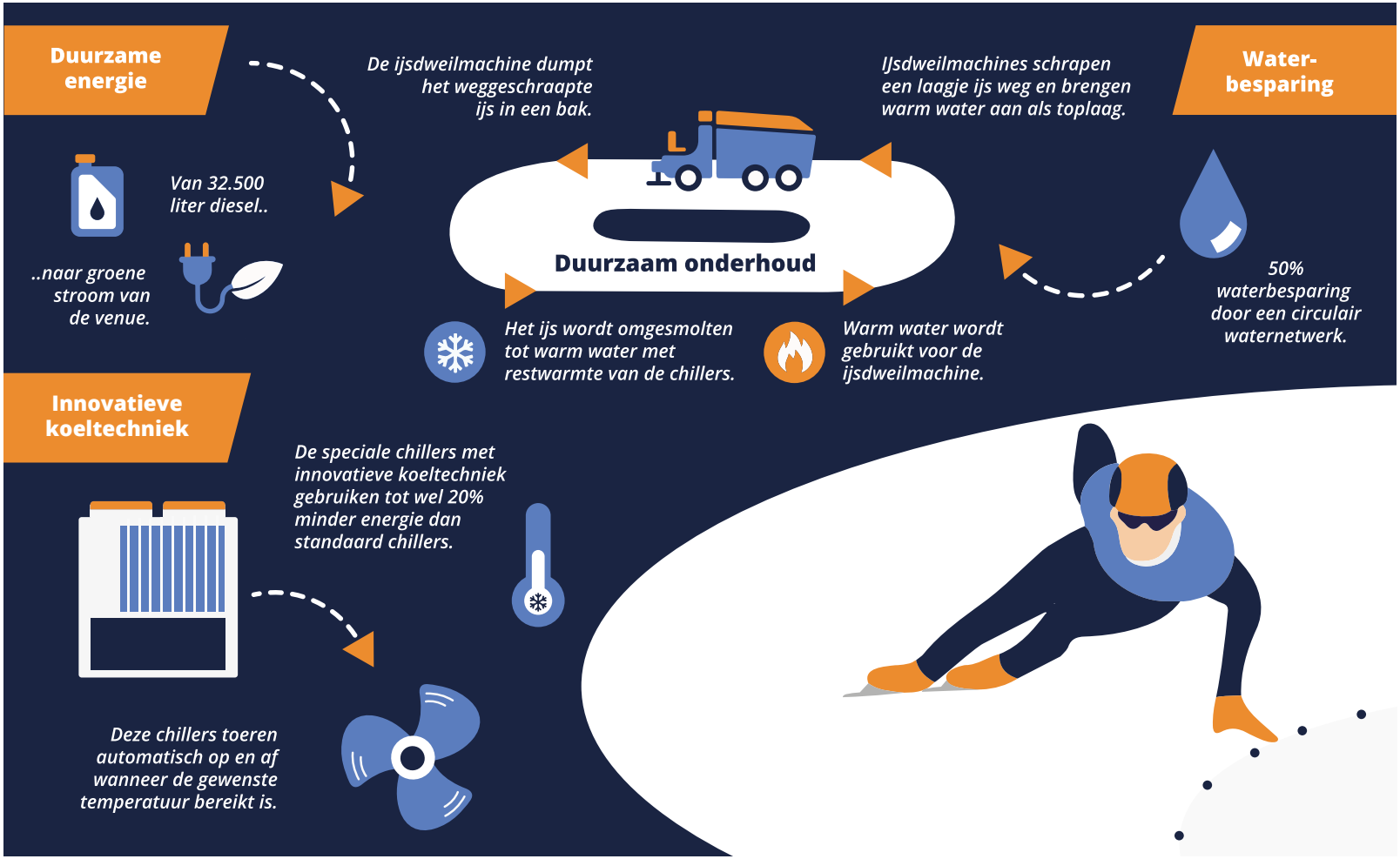

Infographic duurzame tijdelijke ijsbaan WK Shorttrack 2024

2.2 Thema duurzaamheid: TCS Amsterdam Marathon

De TCS Amsterdam Marathon is een groot internationaal sportevenement dat wil bijdragen aan een gezonde en actieve samenleving. Dit doen ze niet alleen door mensen te stimuleren om te sporten, maar ook door het evenement op een duurzame manier te organiseren. Organisator Le Champion krijgt hierbij hulp van De Groene Lobby, een bureau dat gespecialiseerd is in duurzame gedragsverandering.

Tijdens de laatste marathon keek de organisatie vooral naar de ecologische voetafdruk. Dit werd gedaan met een monitor die alle activiteiten in kaart bracht, zoals energieverbruik, afval, reizen, voedsel en water. Hoewel nog niet alle data verwerkt is, werd duidelijk waar de meeste winst te behalen valt op het gebied van duurzaamheid.

Een voorbeeld hiervan zijn de recyclehubs op het Stadionplein en bij Sporthallen Zuid. Hier konden deelnemers en bezoekers hun afval scheiden, dat daarna door een team van de recyclehub, in samenwerking met Oscar Circulair, op een duurzame manier werd gerecycled. Daarnaast zijn lunchpakketjes verpakt in papier in plaats van plastic en maakte het start- en finishgebied alleen gebruik van vaste stroom.

Uit de monitor blijkt dat vervoer de grootste impact heeft op de ecologische voetafdruk van het evenement. Daarom is er dit jaar extra aandacht voor het stimuleren van duurzaam reizen, bijvoorbeeld met het openbaar vervoer of carpoolen via de SlingerApp. Ook worden er hogere duurzame eisen gesteld aan leveranciers, bijvoorbeeld voor stroom en eten.

Een andere uitdaging zijn de wegwerpbekers bij de drankposten. De organisatie zoekt naar duurzame alternatieven en werkt samen met andere marathons om te voldoen aan de regels. Tijdens de komende marathon testen ze met een goede inzamelmethode, zodat bekers apart en op een hoogwaardige manier gerecycled worden.

Meer informatie over de duurzaamheidsmaatregelen tijdens de TCS Amsterdam Marathon lees je op **www.tcsamsterdammarathon.nl/duurzaamheid**.

Bron: Le Champion, TCS Amsterdam Marathon 2023

2.3 Thema gezondheid: Gezondere voedingskeuzes, presentatie en borging bij Libéma Open

De Libéma Open in Rosmalen is al jarenlang een belangrijk voorbereidingstoernooi voor Wimbledon, met 60.000 bezoekers tijdens de laatste editie. Voorafgaand aan het evenement keek de organisatie, samen met JOGG-Teamfit, naar hoe ze gezonder eten konden aanbieden. Ze deelden het foodcourt anders in en voegden tips toe aan de draaiboeken voor toekomstige evenementen en andere locaties van Libéma.

De organisatie stimuleerde op verschillende plekken bezoekers om gezondere keuzes te maken. Gezonde producten kregen een betere plek in het foodcourt en stonden duidelijker op de menukaarten. De maaltijden voor het personeel waren ook gezond en gevarieerd. Salades stonden vooraan bij het buffet en brood verder naar achteren. Water was goedkoper dan frisdrank en alcoholvrije dranken werden extra gepromoot. Deze kleine aanpassingen maakten het gemakkelijker voor mensen om gezond te kiezen en leverden een gelijkwaardige omzet. De veranderingen zijn nu vastgelegd in checklists en draaiboeken voor toekomstige Libéma-evenementen.

Drie belangrijke tips

- Bij grote evenementen: werk in stappen en neem je tijd, want voorbereiding is een proces. Wat dit jaar niet lukt, kan volgend jaar wel.
- Maak gezonde keuzes leuker, bijvoorbeeld met een gezellige foodtruck op je evenement.
- Zorg ervoor dat je iedereen goed meeneemt in het proces, zowel bezoekers als medewerkers.

2.4 Thema gezondheid: Uitbreiding Convenant Gezonde Sportevenementen

Tijdens het WK shorttrack 2024 in Ahoy werd een belangrijke stap gezet om sportevenementen gezonder te maken. Onder het toeziend oog van JOGG-ambassadeur Erben Wennemars tekenden 21 gemeenten, sportmarketingbureaus, NOC*NSF, het Voedingscentrum en JOGG een uitbreiding van het Convenant Gezonde Sportevenementen. Vanaf nu zijn ook verantwoord alcoholgebruik en een rookvrije omgeving onderdeel van het Convenant. Dit convenant bevat afspraken om gezondere voedingskeuzes en sponsoring bij sportevenementen, vooral voor jongeren, te bevorderen. Ook is de leeftijd van de doelgroep waar het Convenant zich op richt verhoogd van 12 naar 17 jaar.

Sinds de start van het Convenant in 2018 sloten steeds meer gemeenten zich aan bij dit initiatief om sportevenementen gezonder te maken. Dankzij deze samenwerking zijn veel internationale sportevenementen in Nederland de afgelopen jaren gezonder geworden, zoals de European Para Championships, WK Volleybal Vrouwen, La Vuelta Holanda en EK Wielrennen Drenthe.

Marjon Bachra, directeur-bestuurder JOGG, is trots dat de partijen hun ambities verder uitbreidden. "Sportevenementen zijn het uithangbord van de sport. Het creëren van een gezonde omgeving vraagt om een lange adem. Het is goed om te zien dat we samen met gemeenten, sportmarketingbureaus en partners uit de sport ons hier hard voor blijven maken."

Ondertekening uitbreiding Convenant Gezonde Sportevenementen

Bron: Gemeente Rotterdam, Tour de France Femmes 2024

3. Het creëren van een podium voor maatschappelijke vraagstukken en het bedrijfsleven

3.1 Tour de France Femmes: Watch the Femmes – we made it happen

De eerste Grand Départ van de Tour de France Femmes buiten Frankrijk vond plaats in het zuidwestelijke deel van de randstad, en het was een groot succes. Van 18 april tot en met 13 augustus 2024 kleurde de regio geel met drie spannende etappes en een feestelijke sfeer. Nederland, een land met meer fietsen dan inwoners, was een logische keuze voor deze primeur. Samen met Den Haag, Dordrecht en twaalf andere gemeenten organiseerde Rotterdam dit evenement. In totaal kwamen er 415.000 bezoekers en velen volgden het evenement online of op tv.

Deze Grand Départ was niet alleen een topsportevenement, maar ook een bron van inspiratie en het verhaal vertelde een droom. De magie van de Tour motiveerde mensen voor wie fietsen niet vanzelfsprekend is om de fiets te pakken. Fietsen betekent vrijheid, zelfstandigheid en geluk. Het bevordert sociale verandering door mobiliteit en inclusiviteit te stimuleren. Elke betrokken gemeente koos een eigen thema voor maatschappelijke activatie, passend bij de lokale situatie en doelgroep.

Rotterdam richtte zich op mensen die nog niet konden fietsen, maar dit wel graag wilden leren. Het activatieprogramma voorafgaand aan de Grand Départ was divers. Een belangrijk onderdeel was 'Het Rotterdamse Peloton', waarbij 154 Rotterdamse vrouwen, net zoveel als het aantal professionele Tour-wielrensters, in elf weken leerden fietsen. Onder begeleiding van Leontien van Moorsel en Khaddouj Erahoutan, de vrouw van burgemeester Aboutaleb, sloten zij hun training af met een ereronde over het officiële parcours. Ze kregen de fiets waarop ze geoefend hebben cadeau, zodat ze voortaan door de stad kunnen fietsen.

Op dezelfde dag organiseerden verschillende Rotterdamse organisaties een cultureel en sportief programma. Dit evenement combineerde fietsen en cultuur, met speciale aandacht voor krachtige vrouwen en de positieve impact van fietsen op emancipatie.

Andere activiteiten om Rotterdammers enthousiast te maken voor fietsen waren onder andere:

- Het scholenproject 'Rotterdam Cycling on Tour' waarbij 8.500 brugklassers kennismaakten met wielrennen via een virtueel parcours.
- Zes fietsfeesten in verschillende wijken om mensen te inspireren vaker de fiets te pakken.
- Inzameling van fietsen via pop-up inzamelpunten wat resulteerde in bijna 600 fietsen. Deze fietsen worden opgeknapt en gratis verstrekt aan mensen die zelf geen fiets kunnen betalen.
- Extra aandacht voor toegankelijkheid, zoals speciale momenten voor mensen met een beperking om over het parcours te fietsen, en voorzieningen voor mensen met een visuele of auditieve beperking. Ook was er een prikkelarme ruimte beschikbaar.

3.2 EK Indoor Atletiek 2025

De EK Indoor Atletiek 2025 draait om meer dan alleen sport. Het gaat erom mensen in beweging te brengen, zowel letterlijk als figuurlijk. Iedereen kan meedoen, elkaar ontmoeten en zijn of haar talent ontdekken.

In aanloop naar de EK Indoor Atletiek 2025 organiseert de Atletiekunie verschillende maatschappelijke activiteiten in Apeldoorn, Gelderland en de rest van Nederland. Deze activiteiten zijn onderdeel van het Maatschappelijk Activatieplan (MAP). De Atletiekunie en More2Win ontwikkelden door middel van acht stappen samen een impactstrategie als verdieping op het MAP. In dit proces staat de Theory of Change centraal. In de afbeelding hieronder toont de impactstrategie van de EK Indoor Atletiek.

Het doel van het plan is om meer duurzame initiatieven te starten, in plaats van eenmalige activiteiten te organiseren zonder langdurige impact of verbinding met bestaande programma's. Op basis hiervan zette de Atletiekunie stappen om verschillende doelen te halen.

De Atletiekunie ontwikkelde bijvoorbeeld een plan om inzichten te vergaren over bestaande programma's, zoals 'Ren, Spring, Gooi', 'The Daily Mile' en 'Hardlopen.nl voor bedrijven'. Met deze inzichten willen ze nieuwe ideeën opdoen en de programma's nog beter maken.

De inzichten, impactstrategie, activiteiten en diverse doelgroepen zijn samengevat in de zogenoemde EK- praatplaat (zie afbeelding op de volgende pagina).
Links op deze afbeelding staat hoe de Atletiekunie dit wil bereiken. Door bepaalde voorwaarden te creëren, proberen ze mensen in beweging te krijgen door atletiek. Dit sluit mooi aan bij de slogan van het EK: 'Moving People'. Het gaat hierbij niet alleen om lichamelijke beweging. De bond ziet ook het belang van andere initiatieven, zoals het rookvrij maken van alle atletiekclubs in Nederland en het samenwerken met bedrijven aan sociale projecten.

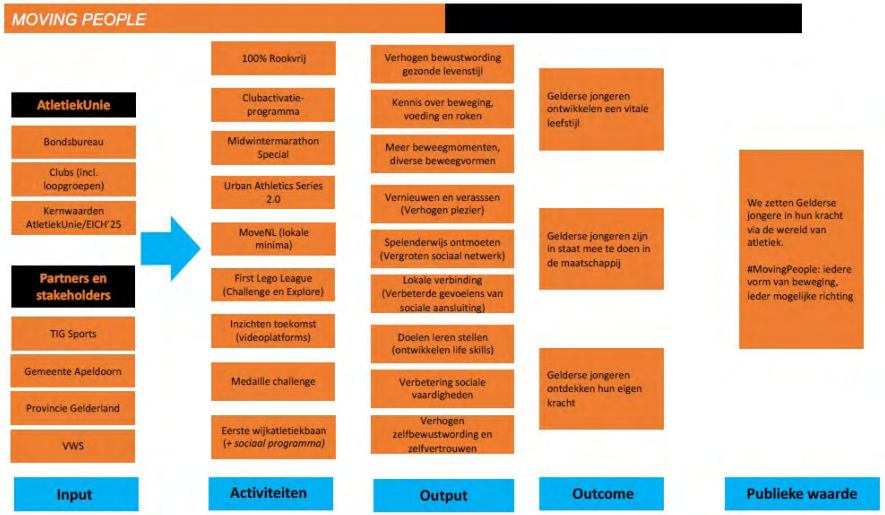

Impactstrategie EK Indoor Atletiek

Aan de rechterkant van de praatplaat staat de verbinding met bestaande programma's en wat de Atletiekunie gaat doen. Hier zijn een paar voorbeelden van deze duurzame initiatieven:

- De Atletiekunie wil dat alle atletiekclubs in Nederland rookvrij zijn vóór de start van de EK in maart 2025. Ze willen hiermee – samen met NOC*NSF - het goede voorbeeld geven in de strijd voor een Rookvrije Generatie.
- De Atletiekunie betrekt bedrijven bij de sport middels evenementen. In Apeldoorn organiseren ze in samenwerking met de Midwinter Marathon en ambassadeur Dennis Licht een speciaal voorbereidingstraject. Ze willen dat deze (schaalbare) activiteiten blijven bestaan, ook na het EK.
- De Atletiekunie gaat met de Gelderse Sport Federatie een langdurige samenwerking aan in clubondersteuning en het bereiken, bewegen en beroeren van de Gelderse inwoner.
- Met Sportief Groot Worden organiseert de Atletiekunie meerdere businessevents. De Atletiekunie (Hardlopen.nl voor Bedrijven) brengt het bedrijfsleven in beweging, brengt bedrijven met elkaar samen en laat meer mensen kennismaken met de wereld van atletiek. De volledige, zakelijke deelnemersbijdragen gaan naar lokale initiatieven.
- Ook buiten Gelderland probeert de Atletiekunie gemeenten enthousiast te maken voor het plan. Na verschillende presentaties zijn gesprekken gestart met gemeenten zoals Weert, Almere en Assen.

Praatplaat EK Indoor Atletiek

4 Onderzoeksprogramma MOVES

Nederland is succesvol in het organiseren van internationale topsportevenementen. EK's en WK's in tal van sporten worden goed georganiseerd en leveren mooie topsportprestaties op. Er is echter maar beperkt kennis over de voorwaarden waaronder een topsportevenement maatschappelijke waarde heeft en hoe deze waarde kan worden vergroot. In de Nederlandse Topsportevenementenstrategie 2021-2030 is een verkenning naar dit thema uitgevoerd en een onderzoeksagenda opgesteld. Het MOVES programma geeft handen en voeten aan die agenda, en draagt eraan bij dat er structureel en systematisch onderzoek plaatsvindt rondom topsportevenementen, met als doel om met kwalitatief hoogstaand onderzoek bij te dragen aan de maatschappelijke waarde van topsportevenementen. MOVES is een programma van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Universiteit Utrecht, Mulier Instituut en de Haagse Hogeschool en wordt mede gefinancierd door ZonMw. Het programma loopt van september 2023 tot en met augustus 2027.

Binnen het programma worden vier werkpakketten onderscheiden:

- Werkpakket 1: bereik, beleving en draagvlak
- Werkpakket 2: publiek-private samenwerking
- Werkpakket 3: economische effecten
- Werkpakket 4: maatschappelijke effecten

Ieder werkpakket heeft zijn eigen planning output en planning. Naast de specifieke onderzoeken die in de 4 werkpakketten zijn uitgewerkt zal het onderzoeksprogramma ook resulteren in enkele gezamenlijke uitkomsten en activiteiten. De eerste en eerstvolgende resultaten en zijn te vinden in onderstaande tabel.
Meer informatie over het onderzoeksprogramma MOVES en de vier werkpakketten is te vinden op www.cit.sport.nl/onderzoeksprogramma-moves.

Planning	Output
2023	Website MOVES online (**www.cit.sport.nl/onderzoeksprogramma-moves**)
Juli 2024	White Paper over betrokkenheid en draagvlak van topsportevenementen
September 2024	White Paper over publiek-private samenwerking bij topsportevenementen
Oktober 2024	White Paper over brede economische effecten (bedrijfsleven en toerisme)
November 2024	• White Paper over maatschappelijke effecten van topsportevenementen • Meta-analyse over publiek-private samenwerking bij topsportevenementen in Nederland
December 2024	• 3 december: Conferentie Maatschappelijke waarde van topsport (i.s.m. ZonMw) • Eerste inzichten bereik & maatschappelijke effecten (meting EK Beachvolleybal)
Q1 2025	• Wetenschappelijk paper samenwerking topsportevenementen • Kennisbijeenkomst retrospectief onderzoek effecten evenementen op sportdeelname
2027	• *Eindrapport (blauwdruk) voor beleidsmakers* • *Publieksvriendelijk boek over Topsportevenementen en hun maatschappelijke waarde*

Bron: Gemeente Rotterdam, Tour de France Femmes 2024

Nawoord

De derde rapportage Topsportpodium Nederland is een actualisatie van de voortgang van de **Nederlandse Topsportevenementen Strategie** (NTS). Deze waardevolle inzichten helpen om de maatschappelijke impact van topsportevenementen verder te vergroten en brengen deze onder de aandacht bij alle betrokkenen. Inspirerende voorbeelden, zoals de maatschappelijke activatieprogramma's rond de start van de Tour de France Femmes en de EK Indoor Atletiek, laten zien hoe topsportevenementen optimaal benut kunnen worden. Dit biedt niet alleen inspiratie voor organisatoren, maar ook voor gemeenten, provincies en het bedrijfsleven. In 2024 ging ook de TeamNL Sport Experience van start, gekoppeld aan het EK Beachvolleybal in verschillende steden. Dit programma krijgt in 2025 een vervolg. Zodra hier meer over bekend is, staat deze informatie op de **CIT-website**.

In 2025 staan ook weer grote internationale topsportevenementen op de Nederlandse kalender, zoals de EK Indoor Atletiek, EK Rolstoelrugby, WK Baanwielrennen Junioren en het WK Handbal Dames. Hoewel het een jaar na de Olympische Spelen is en er relatief minder grote evenementen plaatsvinden, biedt dit juist een kans om gezamenlijk na te denken over de toekomst. Hoe blijft Nederland een breed en divers aanbod creëren? Welke ambities zijn vanaf 2028 te realiseren om nieuwe evenementen naar Nederland te halen? Het in 2023 gestarte **MOVES onderzoeksprogramma** loopt door om verder inzicht te krijgen in het creëren en vergroten van maatschappelijke waarde door topsportevenementen.

Op de hoofdlijn 'maatschappelijk verantwoord organiseren' worden stappen gezet de komende jaren. Er gaat een pilot starten vanuit het Versnellingsprogramma Duurzaamheid. Hierbij wordt een aantal evenementen gekozen die begeleiding krijgen op het thema duurzaamheid. Vanuit de kopgroep Gezondheid gaat ook een pilotproject lopen. Deze pilot richt zich op gezondere keuzemogelijkheden in het voedingsaanbod voor het publiek. Het doel hiervan is om inzicht te verkrijgen in hoe sportevenementen deze gezondere keuzemogelijkheden succesvol implementeren.

Elke rapportage bouwt voort op de vorige, dankzij de gezamenlijke inzet van alle betrokkenen. De groeiende deelname van evenementorganisatoren aan de Topsportevenementen Monitor levert steeds meer waardevolle data op, zoals inzicht in bezoekersaantallen, die helpen het landschap van topsportevenementen in Nederland beter te begrijpen. De monitor blijft in ontwikkeling om aan de veranderende behoeften te voldoen. Deze rapportage roept alle betrokkenen op om actief bij te dragen aan hoofdlijnen van de NTS, door het invullen van de monitor en het delen van praktijkvoorbeelden, en samen te werken aan het vergroten van de maatschappelijke waarde van topsportevenementen. Samen maken we het verschil!

Voor meer informatie over de monitor en het Coördinatie- en Informatiepunt Topsportevenementen (CIT), bezoek je **cit.sport.nl.**

Bron: KNZB, EK Waterpolo 2024

Verantwoording gegevens

Deze rapportage is opgebouwd vanuit de drie hoofdlijnen van de **Nederlandse Topsportevenementen Strategie** (NTS). De rapportage volgt de looptijd van de NTS, van 2021 tot en met 2030. Hoofdlijn één is het organiseren van een breed en divers palet aan internationale topsportevenementen in Nederland. Hoofdlijn twee gaat over het bevorderen van aantrekkelijke en maatschappelijk verantwoorde topsportevenementen. Hoofdlijn drie is gericht op het creëren van een podium waarop overheden, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven hun maatschappelijke doelen onder de aandacht te brengen.

Om de voortgang van de ambities uit de NTS inzichtelijk te maken, is er gekozen voor een monitor. Deze monitor biedt inzicht in de verschillende internationale topsportevenementen in Nederland, inclusief informatie over wanneer ze plaatsvinden en welke doelgroepen ze bereiken. Dit helpt organisatoren en initiatiefnemers om slimme keuzes te maken over het type evenement, de timing en de locatie. Gemeenten en provincies kunnen dit gebruiken om hun ambities en beleid te vormen.

In deze rapportage staat de derde meting van de Topsport Evenementen Monitor (TEM). De data in deze rapportage is afkomstig van **cit.sport.nl.** De peildatum van deze rapportage is 1 september 2024. Alle organisaties die een internationaal topsportevenement organiseren in Nederland, worden gevraagd hun evenement op deze website aan te melden. De monitor is een levend bestand, bijgehouden door de organisatoren zelf, en bevat nu veel meer data dan bij eerdere rapportages. Desondanks is er geen garantie dat de gegevens in dit rapport helemaal sluitend zijn. Als de informatie onvolledig is, ontvangen organisatoren een herinnering van NOC*NSF. Bonden, gemeenten, provincies, organisatoren, NOC*NSF, VSG en VWS werken samen aan topsportevenementen met meer maatschappelijke waarde. Dat kan alleen op een effectieve manier als we inzicht hebben in de manier waarop internationale topsportevenementen in Nederland georganiseerd worden. Daarom vragen we organisatoren en andere ambitiehouders om de monitor actief te gebruiken om deze gezamenlijke ambitie te realiseren.

De indicatoren in hoofdlijn 1 zijn afkomstig uit het afwegingskader. Dit kader is een verzameling indicatoren waarvan bekend is dat ze belangrijk zijn om topsportevenementen te laten inspireren. Dit afwegingskader is opgesteld aan de hand van een vragenlijst gericht aan de ondertekenaars van sportakkoord II. De indicatoren op hoofdlijn 2 over maatschappelijke verantwoord organiseren zijn afgestemd met experts. Het onderdeel over duurzaamheid is gemaakt door Royal Haskoning DHV, More2Win en Copper8 en bouwt voort op de monitor die gebruikt wordt voor de Green Deal Circulair Festivals. Het deel over gezonde voeding komt uit de samenwerking van de Kopgroep Gezonde Topsportevenementen, geleid door JOGG.

Onder internationale topsportevenementen wordt verstaan: wereldkampioenschappen (WK's), Europese kampioenschappen (EK's), verschillende olympische- en paralympische kwalificatietoernooien (OKT's/PKT's), en overige internationale topsportevenementen zoals de Challengers, World Cups, Masters en jaarlijks terugkerende topsportevenementen. Deze evenementen hebben de status 'ambitie' of 'bid toegekend'.

Meer informatie over deze rapportage en over het Coördinatie- en Informatiepunt Topsportevenementen (CIT) staat op **cit.sport.nl.**

Bron: NADB, EJK Standaard 2023

Bijlage 1: Kalender 2021 tot en met 2023

Maand	2021	2022	2023
Januari		EK Futsal	
Februari	WK Afstanden Schaatsen OKT Waterpolo		UCI Cyclo-Cross World Championships Davis Cup: Team NL – Slowakije EUSF European Calisthenics Championship
Maart	WK Shorttrack Nederland-Letland WK Kwalificatie	ISU World Cup finale	ISU WK Afstanden
April	Finales Euro Hockey League Billie Jean King Cup: Nederland-China	EK Squash voor Landenteams	
Mei	EK Kwalificatie Handbal Heren		B-NL Challenge Trophy
Juni	EK Hockey UEFA Euro 2020 1e OKT Turnen Dames 2e OKT Turnen Dames Vasco uitzwaaiwedstrijden	EK Driebanden	UEFA Nations League Finals UEFA Womens Champions League Final UCI BMX Racing World Cup Ocean Race – finish etappe European Triathlon Premium Cup European Champions Cup Baseball FIH Pro League Amstelveen en Eindhoven
Juli		WK Hockey Dames 28th European Youth Team Championships Bridge JWK Zeilen EK Petanque Honkbalweek Haarlem	European Championship for Golfers with Disability ODI Series Thailand

Maand	2021	2022	2023
Augustus	BMX World Championships WK Zoetwatervissen Dames	Intercontinental Challenger Boccia Start Ronde van Spanje (La Vuelta)	WK Ponymennen WK Paramennen EK 4-span mennen WK Jonge Dressuurpaarden Jeugd Olympiade Schaken European Para Championships MXGP WK Zeilen WK Parazeilen
September	World Triathlon Multisport Championships EK Endurance Senioren WK Endurance Jeugd WK Tweespan European Youth Bowling Championships	World Series Darts Finals WK Volleybal Dames WK Driebanden Dames WK Driebanden Junioren 3x3 World Tour Europese Waterski Kampioenschappen WK Jonge Dressuurpaarden World Padel Tour Amsterdam Open	EK Judo Junioren EK Wegwielrennen WK King of the court Beachvolleybal EK Triathlon Long Distance EK Endurance World Port Tournament
Oktober	ICCD European Deaf Chess Championships	Wheelchair Tennis Masters Oss WK Biljarten 3 Cushion World Cup Driebanden Qualifiers European Calisthenics Championships	WK Kustvissen U21 U16 FIBA 3x3 World Tour Amsterdam Masters EK Jeugd Standard World Cup Driebanden World Padel Tour Amsterdam Open
November	World Cup Driebanden	ISU World Cup	ISU World Junior Cup 1 Shorttrack
December	Wereldtitel Dammen OKT Schaatsen		ISU World Junior Cup 2 Shorttrack